

МЕТОДИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ АУДИТУ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ

Метою аудиту інвестиційних проектів - є оцінка інвестиційного проекту на етапі розробки в частині визначення доцільності та ефективності проекту, оцінка повноти виконання інвестиційних проектів, а також перевірка відповідності реалізації інвестиційного проекту стратегічним цілям компанії. Особливістю методичних прийомів аудиту інвестиційних проектів, полягає у використанні таких органолептичних прийомів, як інвентаризація, контрольні заміри, технологічний контроль, експертизи різних видів та інших прийомів, що дозволяють узагальнити та оцінити реалізацію результатів інвестиційних вкладень [1].

Розрахунково-аналітичні методичні прийоми дозволяють оцінити ефективність інвестиційних проектів, розрахувати показники, що дозволяють оцінити виконання запланованих капітальних вкладень та впровадження новітньої технології, виявити невикористані резерви. Методичні прийоми, які дозволяють оцінити ефективність інвестиційних проектів включають ряд методів, які можна згрупувати у дві основні групи: методи, що засновані на застосуванні концепції дисконтування (динамічні методи) (метод чистої приведеної вартості; метод індексу рентабельності інвестицій; метод внутрішньої норми дохідності; метод модифікованої внутрішньої норми прибутковості; метод розрахунку дисконтованого періоду окупності інвестицій) та методи, що засновані на облікових оцінках (статичні методи) (метод періоду окупності інвестиційних проектів; метод бухгалтерської рентабельності інвестицій).

Вивчаючи порядок розрахунку методів, що дозволяють оцінити ефективність інвестиційних проектів, виникає необхідність у можливості відокремленого обліку активів для реалізації проекту, наявності відокремлених фінансових результатів від реалізації проекту, наявності визначеної системи фінансування проекту. Характеризуючи першу групу методів, що враховують фактор часу, необхідно відмітити їх наявну методичну єдність, що виражена в показниках, які базуються на співставленні витрат (дисконтованих або не дисконтованих) по проекту та накопиченої суми дисконтованих доходів. Щодо методів другої групи, то недоліком застосування даних методів є використання облікових даних, величина яких залежить від прийнятої облікової політики на підприємстві. Оцінка ефективності інвестиційних проектів на базі вищезазначених методів є не повною та потребує врахування методів, що дозволяють оцінити ризиковість інвестиційних проектів та інших факторів, зокрема тих, що не підлягають кількісній оцінці та вимагають застосування експертного аналізу (метод експертних оцінок).

Здійснюючи прогнозну оцінку ефективності майбутніх інвестиційних проектів, аудиторі можуть застосовувати наступні три групи методів: екстраполяцію, моделювання та експертні оцінки.

Рис. 1 Методи прогнозування даних за проектом

Методи екстраполяції спираються на статистично - обґрунтовані тенденції зміни тих чи інших кількісних характеристик об'єкта. Екстраполяційні методи є одними із найрозповсюджених методів прогнозування грошових потоків за проектом за умови наявності статистичних даних. До методів моделювання належать прийоми структурного, сітьового, матричного моделювання та інші, які дозволяють отримувати прогнозні фінансові показники з

допомогою певних моделей. Застосовуючи прийом моделювання, аудитори досліджують структурну будову проекту у вигляді сітьових графіків, схем та інших форм представлення інформації комплексно, від початку до кінця. Моделювання структури робіт проекту може проводитися аудитором за декількома сценаріями: моделювання за аналогією; імітаційне моделювання; альтернативне моделювання; моделювання зі зміною окремих параметрів.

Моделювання за аналогією – це моделювання інвестиційного проекту за певним зразком (аналогом), який вже завершився і в результаті проведення пост-аудиту отримав позитивну характеристику. Моделювання за аналогією не повинно перетворюватися у копіювання структури проекту. Може бути запозичена загальна схема, підхід до планування, але основні етапи (види робіт) варто планувати творчо, з врахуванням всіх особливостей інвестиційного проекту.

Імітаційне моделювання – полягає у побудові символічно-графічної моделі, яка відображає уявлення робітників (проектантів) про послідовність окремих етапів проекту. Імітаційне моделювання є елементом контролю ексклюзивних (унікальних) проектів. Альтернативне моделювання – дозволяє виявити концептуальні помилки у проекті, оскільки альтернативна модель будується на іншій організаційній чи методологічній основі.

Моделювання зі зміною окремих параметрів – дозволяє оцінити чутливість інвестиційних проектів при зміні значень окремих параметрів проекту та оцінити характер змін результатів. Методи експертних оцінок належать до неформальних методів і застосовуються у тих випадках, коли неможливо врахувати вплив багатьох факторів через значну складність об'єктів прогнозування. Документальні методичні прийоми застосовуються з метою оцінки достовірності та повноти відображення інформації що стосується операцій з будівельно-монтажних робіт, операцій по придбанню обладнання, модернізації та реконструкції діючих основних засобів у відповідній документації. Камеральні перевірки застосовуються при вивченні якості проектно-кошторисної документації в частині відповідності типовим проектам, кошторисним нормам та розцінкам. Аудитори можуть застосовувати методичні прийоми зустрічної перевірки документів, що знаходяться в банківській установі яка кредитує інвестиційний проект та підприємства, яке виконує капітальні роботи (підприємство-підрядник) на предмет її відповідності.

Після завершення аудиту планово-контрольних розрахунків, перевірки обґрунтованості вибраних клієнтом способів підготовки прогнозів і проектів, аудитори можуть перейти до завершальної стадії роботи – узагальнити та оцінити отримані докази, скласти аудиторський звіт (висновок). Узагальнення результатів аудиту інвестиційних проектів передбачає систематизацію, групування та узагальнення аудиторських доказів та складання аудиторського висновку (звіту). Особливість формування аудиторського висновку щодо оцінки інвестиційних проектів полягає в обов'язковому застереженні майбутніх користувачів про можливість суттєвих відхилень майбутніх фактичних подій і запропонованих прогнозів за проектом. Реалізація результатів аудиту інвестиційних проектів передбачає оцінку заходів щодо поліпшення інвестиційних проектів з точки зору їх відповідності стратегії інвестиційної діяльності підприємства, а також контроль за виконанням прийнятих рішень.

Література: 1. Амеліна О.В., Романенко О.А. Аудит проектів: Навч. посіб./ О.В. Амеліна, О.А. Романенко; За ред. Є.В. Мниха. – К.: Київ.нац.торг.-екон. ун-т, 2010. –334 с.

Обнявко А.В.,
доцент кафедри учета, аудита и статистики
ОИФ УГУФМТ Министерства финансов Украины,
г. Одесса, Украина

НАПРАВЛЕНИЯ ФОРМИРОВАНИЯ ИНФОРМАЦИОННОЙ МОДЕЛИ ВНУТРЕННЕГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО МЕХАНИЗМА ПРЕДПРИЯТИЯ

В ноябре 2010 года в Малайзии состоялся VIII Всемирный конгресс бухгалтеров и аудиторов, на котором был сделан анализ состояния бухгалтерского учета и аудита в мире, а также сформулированы направления их совершенствования на основе концепции устойчивого развития, принятой в большинстве стран мира в качестве стратегического направления развития национальных экономик. Участники конгресса определили роль бухгалтерского учета в этом